

سیستم عصبی از یک سری سلول های عصبی تشکیل شده است که پیام های مغز و نخاع را به تمام نقاط بدن می رسانند. این سلول ها بصورت رشته هایی می باشند که درون یک غلاف قرار دارند این غلاف به هدایت جریان عصبی کمک می کند و نام آن میلین است. در بیماری ام اس این غلاف تخریب شده و از بین می رود و در نتیجه انتقال پیام های عصبی مختل می شود. ام اس در زنان شایع تر از مردان می باشد و معمولاً علائم در سنین ۲۰ الی ۴۰ سالگی شروع می شوند اما ممکن است در هر سنی دیده شود.

علت

علت اصلی بیماری ناشناخته است اما یک بیماری خود ایمنی می باشد. در حالت طبیعی، سیستم ایمنی با تولید آنتی بادی بدن را در مقابل عوامل مضر مثل میکروب ها ، محافظت می کند اما در بیماری های خود ایمنی این سیستم دچار اشکال می شود و بر علیه خود بدن آنتی بادی تولید می کند. علت فعال شدن سیستم ایمنی در این گونه بیماری ها مشخص نیست. همچنین استعداد ژنتیکی و بعضی ویروس ها در بروز ام اس نقش دارند. شایان ذکر است که ام اس در برخی مناطق دنیا مثل شمال اروپا و شمال آمریکا شایع تر می باشد که نشان دهنده

دخالت داشتن عوامل محیطی در بروز ام اس می باشد.

علائم و تظاهرات اولیه بیماری:

علائم اولیه بیماری در اشخاص مختلف متفاوت است و بسته به عصب تخریب شده و میزان آسیب دارد اما بطور کلی عبارتند از:

- کاهش دید
- عدم تعادل
- اسپاسم عضلات (انقباض عضلات) که گاهی دردناک است
- مور مور شدن یا حس غیرطبیعی در هر نقطه از بدن
- اختلال در راه رفتن
- اختلال در هماهنگی حرکات بدن و انجام حرکات ظریف
- لرزش در پاها و بازوها
- ضعف در پاها و بازوها
- اختلال در دفع ادرار و مدفوع که عبارتند از یبوست، بی اختیاری ادرار و سختی در شروع ادرار
- دو بینی
- تاری دید
- درد در ناحیه صورت
- افسردگی

- حواس پرتی
- کاهش شنوایی
- اختلال در صحبت کردن
- اختلال در جویدن

ذکر این نکته ضروری است که خستگی از علائم شایع در این افراد می باشد و معمولاً در اواخر بعد از ظهر شدیدتر می باشد.

این بیماری دوره های عود و خاموشی دارد. در دوره های عود علائم تشدید می شود و در دوره های خاموشی علائم تخفیف می یابند یا از بین می روند. هر حمله ممکن است روزها، هفته ها یا ماه ها طول بکشد. تب، وان آب داغ، قرار گرفتن در مقابل نور آفتاب و تنش های روانی باعث تشدید علائم می شد. در موارد معدودی ام اس بدون دوره های خاموشی می باشد.

تشخیص:

یک آزمایش خاص جهت تشخیص ام اس وجود ندارد. تشخیص بیماری بر اساس علائم بالینی، معاینه دقیق پزشک و آزمایشات تشخیصی مثل ام آر آی قطعیت می یابد.

درمان:

هنوز درمان قطعی جهت ام اس یافت نشده است و تحقیقات در این زمینه ادامه دارد. هدف از درمان به تأخیر انداختن پیشرفت بیماری، درمان علائم بیماری و

دانش

مرکز آموزشی درمانی نمازی

واحد آموزش ضمن خدمت

ام اس

Multiple Sclerosis

PT-HO-175

گرد آورنده: عظیمه عباسیان: کارشناس ارشد پرستاری مهشید

سرافراز کارشناس پرستاری

بازنویس: اشرف معمارواحد کارشناس ارشد NICU

استاد علمی: دکتر ناهید اشجع (زاده متخصص مغز و اعصاب)

۱۳۹۵

- راه های پیش گیری از عفونت هایی مثل سرماخوردگی و عفونت ادراری را بکار ببندید.
- داروهای خود را بطور مرتب مصرف کنید.
- از عوامل تشدید کننده مثل تغییرات شدید آب و هوایی به ویژه هوای بسیار گرم، دوش آب داغ، تنش های روانی بپرهیزید.
- تشدید علائم به ویژه علائم بینایی را جدی بگیرید و حتماً به پزشک مراجعه کنید زیرا شروع به موقع دارو باعث متوقف شدن حمله می شود.
- با سایر مبتلایان ام اس آشنا شوید و از کمک های عاطفی آن ها برخوردار شوید.
- استراحت کافی داشته باشید.

منابع:

- 1- Multiple Sclerosis. Available from: <http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238781321-3/1142379561/10041/9456.html>
Accessed March 2011.
- 2- Multiple Sclerosis. Available from: <http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238781321-3/1142379561/10041/32582.html>
Accessed March 2011
- 3- Managing your. Multiple Sclerosis. Available from: http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238781625-3/0/10084/eng_chapter386.pdf
Accessed March 2011

بطور کلی بهبود وضعیت سلامت فرد است. استروئیدها (کورتون) در زمان عود بیماری درمان اصلی می باشد. بسته به عصب درگیر شده و نوع علائم درمان های مختلف انجام می شود.

پیش آگهی

پیش آگهی در افراد مختلف، متفاوت می باشد و بطور کلی پیش بینی آن مشکل است. گرچه بیماری مزمن بوده و هنوز درمان قطعی ندارد اما طول عمر افراد طبیعی می باشد و اغلب افراد مبتلا می توانند به شغل خود ادامه بدهند. معمولاً ناتوانی شدید نخواهد بود و دو سوم افراد ۲۰ سال پس از تشخیص بیماری هنوز از لحاظ حرکتی، سالم می باشند. بهترین پیش آگهی در افراد زیر دیده می شود:

- زنان
- شروع بیماری در سن زیر ۳۰ سال
- طولانی بودن فاصله بین حملات
- وجود دوره های عود و خاموشی
- شدید نبودن حملات

توصیه های لازم به افراد مبتلا

- تمرینات بدنی منظم داشته باشید.
- برنامه فیزیوتراپی خود را دنبال کنید.